

پایش بازار

OIL AND NATURAL GAS PRICES (as of 11:55 AM CT 08/13/2021)

	Price	Change	%Change	Contract
WTI	68.66	-0.43	-0.62%	SEP 2021
Brent	70.83	-0.48	-0.67%	SEP 2021
Natural Gas (Nymex)	3.916	-0.017	-0.43%	AUG 2021

OIL AND NATURAL GAS PRICES (as of 10:50 AM CT 08/06/2021)

	Price	Change	%Change	Contract
WTI	68.17	-0.92	-1.33%	SEP 2021
Brent	70.64	-0.65	-0.91%	SEP 2021
Natural Gas (Nymex)	4.154	+0.014	+0.34%	SEP 2021

بویایی های بازار

۱- قیمت نفت خام در روزهای اخیر تقریباً ثابت باقی مانده است. قیمت هر بشکه نفت خام برنت در بازار لندن در روز گذشته برای تحویل در ماه سپتامبر ۷۰.۸۳ دلار هر بشکه بود که نسبت به هفته قبل تغییر محسوسی نداشت. قیمت نفت تگراس اینترمدییت نیز به ۶۸.۶۶ دلار هر بشکه رسید. گسترش شیوع سویه جدید بیماری کووید-۱۹ بخش صنعت و تجارت در جهان و به خصوص آسیا را تحت تاثیر قرار داده است. قیمت گاز طبیعی در بازار هنری هاب از کانال ۴ دلار به پایین بازگشت و به ۳.۹۱۶ دلار هر میلیون بی تی یو در بازار بورس نیویورک رسید.

تفسیر هفته

۲- بیشتر شدن تلفات ناشی از بیماری کووید-۱۹ آینده بازارهای نفت و گاز را دچار عدم قطعیت کرده است. اکثر صاحبانظران این صنعت بر این عقیده بودند که اولاً تقاضا برای نفت و گاز در بازارهای مختلف در سراسر دنیا بیشتر شده و بعضاً پیش بینی می کردند که تقاضا برای نفت خام به اندازه قبلی خود در قبل از شیوع بیماری کرونا یعنی حدود ۱۰۰ میلیون بشکه در روز باز می گردد. ثانیاً قیمت نفت به سرعت خود را بالا کشیده و از ۱۵ دلار قیمت نفت برنت در آوریل ۲۰۲۰ به ۷۷ دلار در ماه ژوئیه ۲۰۲۱ رسیده و تا آخر ۲۰۲۱ به ۸۰ دلار نیز خواهد رسید. اینک با توجه به شیوع مجدد سویه جدید ویروس کرونا در نقاط مختلف جهان به خصوص در چین، آسیای جنوب شرقی مانند تایلند و ایالات متحده آمریکا به تدریج صاحبانظران در پیش بینی های خود تجدید نظر می کنند. بانک گلدمن ساکس پیش بینی می کند که در سه ماهه چهارم فصل علیرغم شواهد بالا قیمت نفت به

کانال ۸۰ دلار هر بشکه برای متوسط قیمت های نفت وارد خواهد شد. این بانک اعتقاد دارد که گرچه سویه دلتای بیماری کووید-۱۹ کشنده تر است، اما مدت زمان گسترش و پایان یافتن آن محدودتر است.

۲- دریای خزر یکی از مراکز قدیمی تولید نفت خام در جهان است. از ۱۸۹۰ تا ۱۹۱۷ در قفقاز و در حوالی شبه جزیره آبشرون صدها دکل ساده نفتی به تولید نفت مشغول بودند. در دوره اتحاد شوروی به تولید نفت و سپس گاز کمتر توجه شد، هر چند که در دوره اتحاد شوروی حوزه های نفتی آذری، چراغ، گونشلی (ACG) در دریای خزر کشف شد. در پس از فروپاشی اتحاد شوروی توجه به ذخائر معدنی و بخصوص نفت و گاز در میان کشورهای تازه استقلال یافته شایع شد. در این دوره سه رویکر قابل توجه است:

- بی توجهی به منابع انرژی خزر: ترکمنستان، ایران، و روسیه
- غلو نمودن در منابع و ذخائر نفت و گاز در دریای خزر: جمهوری آذربایجان، قزاقستان
- سوارشدن دیرنگام به قطار اکتشاف و توسعه در این منطقه: روسیه، ترکمنستان

اکنون در نیمه دوم ۲۰۲۱ و پس از سی سال از فروپاشی امپراتوری شوروی در مورد ژئوپلیتیک انرژی در دریای خزر موارد زیر قابل توجه می باشند:

۱- به نظر من بازی بزرگ در خزر تمام شده است (The Great Game is over). بازی بزرگ در این منطقه از جهان به رقابت های سخت انگلستان و روسیه در قرن ۱۹ باز می گردد. اشغال افغانستان توسط اتحاد شوروی در ۱۹۸۰ و سپس خروج ناخواسته در ۱۹۸۸، ورود ایالات متحده به منطقه خزر از ۱۹۹۴ و اشغال افغانستان در ۲۰۰۱ و خروج مفتضحانه آن تا قبل از سپتامبر ۲۰۲۱ نشانه هایی از این است که اولاً ذخائر و منابع انرژی این منطقه شناخته شده اند و ثانیاً این ذخائر در مقایسه با دیگر مناطق دنیا و بخصوص خلیج فارس و همچنین تلاش برای دست یابی به فنآوری های مربوط به انرژی های پاک چندان قابل توجه نیستند.

۲- در تایید تمام شدن بازی از لحاظ اجرایی نیز موارد زیر را می توان نام برد:

- منابع مشخص شده اند: کاشغان، آذری-چراغ، گونشلی، آستاراخان، البرز، و چلکن. در مورد کاشغان باید گفت که این بزرگترین کشف بشر در بخش نفت خام در ۳۰ سال اخیر تا کنون ۱۸۷ میلیارد دلار در این پروژه هزینه شده است. بیشترین تولید مقدار نفت در ۲۰۱۹ به ۴۵۰ هزار بشکه در روز رسیده است. می شود محاسبه کرد که تا چند صد سال دیگر با این قیمت نفت هزینه سرمایه گذاری در این پروژه سربسر می شود.

- خطوط لوله کشیده شده اند: تنگیز-نوروسیسک، باکو-نوروسیسک، باکو-سوپسا، باکو-جیهان، آسیای مرکزی-چین. خط لوله آسیای مرکزی-چین می تواند ۵۵ میلیارد مترمکعب گاز را از ترکمنستان و ازبکستان به چین برساند. قرارداد چین با ترکمنستان ۳۰ ساله است.
  - سیستم سیاسی کشورها پیش بینی پذیر شده اند: تغییرات در قزاقستان، آذربایجان، و ترکمنستان
  - روابط با شرکت های بین المللی نفت (IOCs) کم و بیش روشن است: بی پی، اکسان-موبیل، انی، شل
- بنابراین رقابت چندانی بر سر منابع نفت و گاز خزر دیگر وجود ندارد.
- ۳- از لحاظ مفهوم حقوقی مالکیت و یا استفاده از امکانات دریای خزر باید گفت:
- ۲۵ سال گفتگو، ۴ نشست در سطح سران، ۵۲ نشست در سطح معاونان وزارت خارجه پنج کشور، ده ها جلسه دوجانبه و چندجانبه، در اوت ۲۰۱۸، در پنجمین نشست سران کشورهای ساحلی در آکتائو به نتیجه نشست.
  - موافقتنامه حمل و نقل بین کشورهای ساحلی خزر، موافقتنامه بین دولت های ساحلی خزر درباره همکاری های تجاری و اقتصادی، موافقتنامه پیشگیری از حوادث در دریای خزر، پروتکل مبارزه با جرائم سازمان یافته در دریای خزر، پروتکل مبارزه با تروریسم و همچنین پروتکل همکاری و تعامل نهادهای مرزبانی کشورهای ساحل دریای خزر نیز امضا شدند.
  - تحدید حدود بستر و زیر بستر و همچنین تعیین خطوط مبدا و شیوه های به موافقتنامه های جداگانه در آینده موکول شده است.
  - کنوانسیون ۲۰۱۸ آب های سرزمینی هر کشور را به عرض ۱۵ مایل دریایی و منطقه انحصاری ماهیگیری را بعلاوه ۱۰ مایل تعیین کرده است.
- ۴- بنابراین می توان نتیجه گرفت که
- در دوران پسا کرونا احتمال رشد های بالا در کشورهای حاشیه دریای خزر بعید است.
  - صادرات گاز خزر به اروپا از مقدار موجود بیشتر نخواهد شد.
  - بلحاظ امنیت انرژی، اروپا احساس می کند که می تواند در برابر زیاده خواهی های روسیه و ضعف اوکراین ایستادگی کند.
  - بجز روسیه بقیه کشورهای حاشیه خزر عضو سازمان همکاری های اقتصادی (اگو) هستند.
  - ترکمنستان از امضای کنوانسیون جدید دریای خزر این امتیاز را بدست آورد که خط لوله ترانس کاسپین را احداث کند، اما سرمایه گذاری غربی ها در این خط لوله با احتمال کم صورت خواهد پذیرفت. ترکمنستان ترجیح می دهد که گاز خود را به چین بفروشد. زیرا در بهترین حالت

- ترکمنستان می تواند گاز خود را به ترکیه به ۷ دلار هر میلیون بی تی یو بفروشد. در حالیکه قیمت گاز طبیعی در چین هم اکنون ۱۷ دلار هر میلیون بی تی یو است.
- ۵- و برای ایران پیشنهاد می کنم که
- عضویت کامل در سازمان همکاری های شانگهای را دنبال کند.
  - از هر گونه سرمایه گذاری خارجی در توسعه منابع انرژی خزر استقبال کند: شل، پتروبراس، دراگون
  - از هر گونه سرمایه گذاری داخلی در توسعه منابع انرژی خزر خودداری کند: شرکت نفت خزر و شرکت حفاری شمال شرکت های زیان ده هستند.
  - تقویت سازمان همکاری های اقتصادی (اگو) و ایجاد زمینه برای مشارکت ارمنستان، گرجستان، و عراق
  - پایه ریزی روابط قوی و برابر ایران و روسیه: همسایگانی بدون مرز مشترک
  - استفاده از سهم ایران در پروژه های ابتکار کمربند و جاده چین دنبال کردن خط لوله گاز طبیعی ایران-آسیای مرکزی-چین
  - تاسیس سازمان همکاری و امنیت در دریای خزر
  - مرکزیت گسترش آموزش های علمی و فنآورانه در منطقه
  - اتمام پروژه ریلی کریدور شمال-جنوب در منطقه رشت-آستارا

